

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	13 GORFFENNAF 2020
PWNC:	CRYNODEB O GYFRIFON TERFYNOL DRAFFT 2019/20
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ROBIN WILLIAMS – AELOD PORTFFOLIO (ADNODDAU)
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	CLAIRE KLIMASZEWSKI
FFÔN:	01248 751865
E-BOST:	ClaireKlimaszewski@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	Amherthnasol
A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau	
Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr drafft ar gyfer 2019/20 a'r Fantolen Ddrafft fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020. Mae'r adroddiad hefyd yn cyflwyno gwybodaeth am y cronfeydd wrth gefn a'r balansau. Mae'n bwysig nodi nad yw'r ffigyrau hyn wedi cael eu harchwilio eto ac y gallant newid o'r herwydd. Cyflwynir adroddiad i'r Cyngor wedi i'r Archwiliad Allanol gael ei gwblhau. Argymhellion:- 1) Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi'r prif ddatganiadau ariannol drafft (heb eu harchwilio) ar gyfer 2019/20 - cyhoeddir y Datganiad o Gyfrifon llawn ar gyfer 2019/20 ar y ddolen a ganlyn:- https://www.anglesey.gov.uk/documents/Dogfennau-cy/Cyllid/Datganiad-or-Cyfrifon/2019/20/Datganiad-or-Cyfrifon-Drafft-2019-2020.pdf; 2) Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi'r sefyllfa o ran cronfeydd wrth gefn clustnodedig ac yn cymeradwyo'r defnydd o, neu gynnydd i, gronfeydd wrth gefn unigol fel y nodir yn Atodiad 4; 3) Bod y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo'r cronfeydd wrth gefn newydd, cyfanswm o £0.160m, fel y nodir yn Nhabl 3 isod; 4) Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi'r sefyllfa o ran balansau'r ysgolion; 5) Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi balansau'r CRT fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2020.	
B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?	
Amherthnasol	
C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?	
Mae'r mater hwn wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.	
CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?	
Ydi	
D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?	
Ydi	

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Dim sylw
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Amherthnasol – y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim sylw
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
• Atodiad 1 – Adroddiad yn crynhoi'r prif ddatganiadau ariannol a'r effaith ar gronfeydd wrth gefn. • Atodiad 2 – Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Drafft 2019/20. • Atodiad 3 – Mantolen Ddrafft fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020. • Atodiad 4 – Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig 2019/20.		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
• Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Mehefin 2020 ar alldro Cyllideb Refeniw 2019/20; • Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar ddefnyddio cronfeydd wrth gefn a balansau, 2 Mawrth 2020.		

1. PWRPAS

Bwriad yr adroddiad hwn yw cyflwyno'r prif ddatganiadau ariannol drafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20. Cyflwynir hefyd grynodedb o'r holl gronfeydd wrth gefn sydd gan y Cyngor i'w cymeradwyo.

2. CEFNDIR

Mae'r cyfrifon drafft ar gyfer 2019/20 wedi cael eu cwblhau a bydd yr archwilyr allanol, Deloitte LLP, yn cychwyn ar y gwaith o'u harchwilio ar 6 Gorffennaf 2020. Hon yw ail flwyddyn cynllun graddol Llywodraeth Cymru i gyflwyno dyddiad cau cynharach ar gyfer cau'r cyfrifon. Llwyddwyd i gwblhau'r Datganiad Cyfrifon drafft ar gyfer 2019/20 erbyn y dyddiad cau cynharach, sef 15 Mehefin 2020. Mae'r ddeddfwriaeth hefyd yn dwyn ymlaen y dyddiad ar gyfer y cyfrifon archwiliedig terfynol o 30 Medi i 15 Medi 2020. Y flwyddyn nesaf, bydd trefniadau cau cyfrifon yn gynnar yn cael eu gweithredu yn llawn ac yn ei gwneud yn ofynnol i'r Datganiadau Cyfrifon drafft ar gyfer 2020/21 ac yn dilyn hynny gael eu cwblhau a'u cyhoeddi erbyn 31 Mai bob blwyddyn. Bydd angen cwblhau ac arwyddo'r cyfrifon terfynol wedi eu harchwilio erbyn 31 Gorffennaf ar gyfer y Datganiad Cyfrifon yn ymwneyd â 2020/21 ac yn dilyn hynny.

2.1 Cyflwynir y Datganiad Cyfrifon drafft llawn ar gyfer 2019/20 i'r Pwyllgor Archwilio ar 21 Gorffennaf 2020. Cyflwynir y cyfrifon terfynol wedi eu harchwilio i'r Pwyllgor Archwilio a'r Cyngor llawn ym mis Medi 2020.

2.2 Caiff y prif ddatganiadau ariannol drafft, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer 2019/20 a'r Fantolen fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020 eu cyflwyno isod.

3. DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR DRAFFT AR GYFER 2019/20

3.1 Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) drafft ar gyfer 2019/20 ei gyflwyno yn Atodiad 2.

3.2 Dengys y datganiad hwn y gost o ddarparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol â'r gofynion cyfrifo statudol ac mae'n cynnwys Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai (CRT) mewn un datganiad ariannol. Mae'n cyflwyno costau'r gwasanaethau yn wahanol i'r modd yr adroddwyd arnynt yn yr alldro drafft i'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Mehefin 2020.

3.3 Mae'r CIES yn cynnwys addasiadau cyfrifo statudol megis dibrisiant ac addasiadau ar gyfer pensiwn nad ydynt yn cael effaith ar yr alldro, felly nid oes modd tynnu cymhariaeth uniongyrchol rhwng yr adroddiad alldro a'r CIES.

3.4 Mae'r CIES yn dangos mai £138.977m oedd cost net y gwasanaethau gyda diffyg o £7.683m ar ddarparu gwasanaethau. Mae'r Llywodraeth yn derbyn na ddylai trethdalwyr y Cyngor orfod cyllido addasiadau cyfrifo megis dibrisiant. O'r herwydd, nid yw cyfrifon awdurdodau lleol yn cynnwys effaith y rhain yn y nodyn Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Gyllido dan y Rheoliadau (Nodyn 7 yn Natganiad Cyfrifon yr Awdurdod). Mae'r nodyn hwn, ar gyfer 2019/20, yn dangos £8.782m o addasiadau cyfrifo sydd wedi cael eu canslo allan yn y Datganiad ar Symudiad yn y Gronfeydd Wrth Gefn (MIRS). Mae hyn yn golygu fod gwir effaith darparu gwasanaethau ar gronfeydd wrth gefn y Cyngor a'r CRT yn gostwng o ddiffyg o £7.683m ar ddarparu gwasanaethau i warged o £1.1m, sy'n gynydd yng nghronfeydd wrth gefn y Cyngor. Mae hyn oherwydd tanwariant o £0.308m yng Nghronfa'r Cyngor, tanwariant o £0.210m yn y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) a throsglwyddiadau i gronfeydd wrth gefn clustnodedig y'u trafodir isod.

- 3.5** Yn ychwanegol at hyn, mae gwarged o £35.844m ar incwm a gwariant cynhwysfawr arall o addasiadau cyfrifo sy'n gysylltiedig ag ailbrisio asedau anghyfredol, megis Tir ac Adeiladau, ac ail-fesur yr Ymrwymiad Pensiwn. Mae cyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr ar y CIES yn warged o £28.161m ar wasanaethau. Mae hyn yn gysylltiedig yn bennaf ag addasiadau cyfrifo yn hytrach na gwir gost y gwasanaethau.
- 3.6** Yn yr Adroddiad ar Fonitro'r Gyllideb Refeniw ar gyfer Chwarter 4 2020/21, 15 Mehefin 2020, dygwyd sylw at danwariant net rhagamcanedig o £0.308m ar gyfer Cronfa'r Cyngor (tudalen 2 yn Atodiad 1 yr adroddiad). Mae'r datganiad cyfrifon hefyd yn dwyn sylw at y ffaith bod tanwariant o £0.308m yng Nghronfa'r Cyngor ar gychwyn y cyfnod archwilio. Fodd bynnag, gall hyn newid os bydd yr archwilwyr yn argymhell unrhyw addasiadau pellach ar ôl yr archwiliad. Bydd Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol y Cyngor yn cynyddu gan y swm hwn o berfformiad ariannol y Cyngor yn 2019/20.
- 3.7** Mae Tabl 1 isod yn dangos y symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Cyngor yn ystod y flwyddyn ac roedd balans yr holl gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar 31 Mawrth 2020 yn £25.944m, cynnydd o £1.1m (4.2%). Dylid nodi bod Cronfa Wrth Gefn y CRT, Balansau Ysgolion a'r Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Derbyniadau Cyfalaf yn gronfeydd wedi'u clustnodi na fedrir ond eu defnyddio i'w pwrpas penodedig.

Tabl 1 – Symudiadau o Gronfa Wrth Gefn Cyffredinol y Cyngor yn ystod 2019/20

Crynodeb o'r Symudiadau ym Malansau/Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor yn 2019/20	Cronfa Wrth Gefn Cyffredinol Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig Cronfa'r Cyngor	Cronfa Wrth Gefn y Cyfrif Refeniw Tai (CRT)	Cronfeydd Wrth Gefn Ysgolion	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn defnyddiadwy
Eitemau sy'n effeithio ar Gronfa Wrth Gefn y Cyngor 2019/20	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans Agoriadol Cronfa Wrth Gefn Cyffredinol y Cyngor 1 Ebrill 2019	(5,912)	(8,728)	(8,387)	(631)	(1,186)	(24,844)
Gor (Tan)wariant Net 2018/19	(308)	0	(210)	0	0	(518)
Balans y Cyngor ar ôl y gorwariant	(6,220)	(8,728)	(8,597)	(631)	(1,186)	(25,362)
Trosglwyddiadau Net o/(i) Gronfeydd Wrth Gefn ar gyfer cyllid a gymeradwywyd	(840)	(32)	0	434	(144)	(582)
Trosglwyddiad Net i Gronfa Wrth Gefn y CRT ar gyfer y flwyddyn	0	0	0	0	0	0
Balans y Gronfa Wrth Gefn Cyffredinol ar 31 Mawrth 2020	(7,060)	(8,760)	(8,597)	(197)	(1,330)	(25,944)

- 3.8** Mae Tabl 1 uchod yn grynodeb o'r symudiad yn y cronfeydd wrth gefn oherwydd y perfformiad ariannol yn ystod y flwyddyn a'r symudiadau net i/o'r cronfeydd wrth gefn. Mae Tabl 2 isod yn crynhoi'r symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn gan ddefnyddio'r wybodaeth o'r Datganiad Cyfrifon. Mae hon yn ffordd wahanol o gyflwyno'r wybodaeth ond mae tablau 1 a 2 yn arwain at yr un balansau yn y cronfeydd wrth gefn.

Tabl 2

Dadansoddiad o'r Symudiad yng Nghronfa'r Cyngor a Chronfeydd Wrth Gefn Gyffredinol y CRT yn 2019/20	Cronfa'r Cyngor £m	CRT £m	Cyfanswm £m
Y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol agoriadol ar 1 Ebrill 2019	(5.912)	(8.387)	(14.299)
Y diffyg net ar ddarparu gwasanaethau (Datganiad Cyfrifon (DC) tudalen 22)	9.945	(2.262)	7.683
Addasiadau cyfrifo statudol a gafodd eu canslo allan yn yr MIRS (DC tudalen 22, 23 a thudalen 34)	(10.690)	2.052	(8.638)
Balans net cyn trosglwyddiadau o'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig i gyllido costau clustnodedig o fewn costau'r gwasanaethau	(6.657)	(8.597)	(15.254)
Defnydd o gronfeydd wrth gefn clustnodedig i gyllido costau clustnodedig o fewn costau'r gwasanaethau (ac eithrio symudiadau rhwng y gronfa wrth gefn gyffredinol a'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig a nodir uchod) (DC tudalen 23)	(0.403)	-	(0.403)
Balans Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol y Cyngor ar 31 Mawrth 2020	(7.060)	(8.597)	(15.657)
Y balansau gweddilliol yn y cronfeydd wrth gefn clustnodedig a balansau ysgolion (DC tudalen 20)	(10.287)	-	(10.287)
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy sydd ar gael i'r Cyngor ar 31 Mawrth 2020	(17.347)	(8.597)	(25.944)

3.9 Yn y cyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith ar 2 Mawrth 2020, cafodd isafswm y balans a argymhellir ar gyfer y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol ei osod ar £7.11m. Roedd y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol ar 31 Mawrth 2020 yn £7.060m, sydd ychydig yn is na'r ffigwr hwn ond, yn ychwanegol at hyn, mae gwerth £8.760m o gronfeydd wrth gefn clustnodedig sy'n gysylltiedig â Chronfa'r Cyngor. Nid yw'r ffigyrau hyn yn cynnwys yr eitemau a nodwyd wedi cyhoeddi'r datganiad cyfrifon drafft.

Oherwydd yr ansicrwydd ynghylch cyllido'r Cyngor yn y dyfodol yn dilyn y Pandemig Coronafeirws, mae'n hynod o bwysig sicrhau bod lefel Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol y Cyngor yn cael ei chynnal ar neu o gwmpas yr isafswm a argymhellir. Bydd hyn yn sicrhau bod gan y Cyngor ddigon o gyllid i gwrdd ag unrhyw wariant annisgwyl ac y gall gyllido unrhyw orwariant yn y dyfodol. Dros y blynyddoedd, mae'r cyllidebau hynny nad oedd defnydd llawn yn cael ei wneud ohonynt wedi cael eu dileu ac mae risg gynyddol y bydd gwasanaethau'n gorwario ar eu cyllidebau, yn enwedig y gwasanaethau hynny sy'n cael eu harwain gan y galw. Mae sicrhau bod y Cyngor yn cynnal lefel iach o Gronfeydd Wrth Gefn yn lliniaru effaith y risg honno.

4 MANTOLEN DDRAFFT FEL YR OEDD AR 31 MAWRTH 2020

4.1 Mae Atodiad 3 yn cyflwyno mantolen ddrafft y Cyngor fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020.

4.2 Gwelwyd cynnydd yn asedau net y Cyngor o £162.456m ar 31 Mawrth 2019 i £190.618m ar 31 Mawrth 2020. Mae hyn o ganlyniad i ychwanegu Neuadd y Farchnad, Caergybi ac ysgol newydd Ysgol Santes Dwynwen, Niwbwrch, ailbrisio asedau eraill y Cyngor a chynnydd yn yr asedau cyfredol megis arian parod a chywerthoedd arian (andeuon/buddsoddiadau sy'n ddyledus ymhenn tri mis). Bydd y Fantolen yn newid pan fydd canlyniadau Prisiad diwygiedig o'r Gronfa Bensiwn yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon. Penderfynwyd adolygu Prisiad y Gronfa Bensiwn yn ddiweddar er mwyn deall effaith y Pandemig ar y gronfa bensiwn. Ni fydd hyn yn cael effaith ar yr alldro ar gyfer 2019/20 nac ar gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy y Cyngor sy'n cynnwys y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol.

- 4.3** Roedd gostyngiad o ran benthyciadau tymor hir, o £127.352m i £124.424m oherwydd i fenthyciad a oedd yn aeddfedu yn 2019/20 gael ei had-dalu. Roedd cynnydd o £9.302m yn y benthyca tymor byr, sydd yn sylweddol rhatach i'w gyllido na benthyca tymor hir. Roedd hyn oherwydd yr angen i drosi benthyca mewnol i fenthyca allanol er mwyn cynnal balansau arian y Cyngor.

5. CRONFEYDD WRTH GEFN CLUSTNODEDIG

- 5.1** Mae Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig yn rhan hanfodol o'r modd y caiff y Cyngor ei gyllido ac yn sicrhau bod cyllid penodol yn cael ei ddyrannu i gwrdd ag ymrwymadau y gwyddys amdanynt neu rai a all godi yn y dyfodol, i gyllido prosiectau ar gyfer y tymor hwy sy'n parhau am fwy nag un flwyddyn ariannol ac er mwyn dal grantiau a dderbyniwyd ond sydd heb eu gwario rhag ofn iddynt gael eu crafangu'n yn ôl rhywbryd yn y dyfodol. Dangosir y symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig yn Nhabl 3 isod:-

Tabl 3 – Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig 2019/20

	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig £'m
Balans ar 1 Ebrill 2019	8.728
Symudiadau net ar gronfeydd presennol	0.061
Trosglwyddiadau i mewn o'r Balansau Cyffredinol	0.211
Cronfeydd Wrth Gefn Newydd Arfaethedig a grëwyd yn ystod y flwyddyn o reffeniw (gweler Tabl 4 isod)	0.160
Cronfeydd Wrth Gefn nad oes eu hangen mwyach a drosglwyddwyd yn ôl i'r Balansau Cyffredinol	-0.400
Balans ar 31 Mawrth 2020	8.760

- 5.2** Dengys Tabl 4 isod y cronfeydd wrth gefn clustnodedig newydd y mae angen i'r Pwyllgor Gwaith eu cymeradwyo:-

Tabl 4 – Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig Newydd Arfaethedig yn ystod 2019/20

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu Gyllid a Ddygwyd Ymlaen i 2020/21
Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig Newydd i'w Cymeradwyo					
Gwastraff	Ffioedd Corff Cymeradwyo Cynaliadwy (SAB)	CLUSTNODWYD	-	6,560	Cynorthwyo i gyllido ffioedd statudol mewn perthynas â gwaith draenio
Prifffyrdd	Cyfraniad Datblygwr - Prifffyrdd	CLUSTNODWYD	-	25,000	Maent yn cael eu cyllido gan gyfraniadau datblygwyr a byddant yn cael eu defnyddio gan y Gwasanaeth Prifffyrdd er Budd y Cyhoedd
Dysgu - Addysg	Cronfa Wrth Gefn Cau Edu-School	CLUSTNODWYD	-	93,149	Cyllido costau ychwanegol yn dilyn cau ysgolion fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif
Dysgu - Addysg	Cronfa Wrth Gefn Rhesymoli Ysgolion	CLUSTNODWYD	-	35,756	Cynorthwyo i gyllido costau reffeniw ychwanegol yn dilyn cau ysgolion fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif
Cyfanswm				160,465	

5.3 Ceir diweddariad manwl ar y cronfeydd wrth gefn yn Atodiad 4.

6. BALANSAU YSGOLION

6.1 Ar 31 Mawrth 2020, roedd gan 9 allan o 40 o ysgolion cynradd ddiffyg yn eu balansau (12 ar 31 Mawrth 2019). Roedd gan 3 o'r 5 ysgol uwchradd ddiffyg yn eu balansau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol (3 ar 31 Mawrth 2019), roedd gan yr Ysgol Arbennig ddiffyg hefyd ar 31 Mawrth 2020. Gwerth cyfunol diffyg ysgolion yw £1.2m (£0.93m ar 31 Mawrth 2019). Mae Tabl 5 yn rhoi crynodeb o falansau ysgolion:-

Tabl 5

Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2019 £'m	Symudiad i Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig £'m	Symudiadau o Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig £'m	Balans ar 31 Mawrth 2020 £'m
Ysgolion Cynradd	(0.950)	(1.810)	1.785	(0.974)
Ysgolion Uwchradd	0.259	(1.098)	1.532	0.693
Ysgolion Arbennig	0.060	(0.090)	0.115	0.085
	(0.631)	(2.998)	3.432	(0.197)

Mae lefel balansau ysgolion wedi gostwng o £2.46m yn 2015/16, pan oeddynt ar eu huchaf, i £0.197m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol hon, gostyngiad o 92% mewn pum mlynedd ac mae'n adlewyrchu'r anawsterau ariannol sy'n wynebu mwyafrif o ysgolion y Cyngor.

7. BALANS Y CYFRIF REFENIW TAI (CRT)

7.1 Roedd balans agoriadol y CRT ar 1 Ebrill 2019 yn £8.387m. Yn ystod y flwyddyn, gwelwyd tanwariant o £0.210m oherwydd prosiectau cyfalaf a oedd yn llithro, gan arwain at falans ar ddiwedd y flwyddyn o £8.597m. Bydd y balans hwn yn cael ei ail-fuddsoddi yn y CRT yn y dyfodol.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR DRAFFT 2019/20

2019/20			Gwasanaethau	Nodyn	2018/19		
Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000			Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
73,291	(15,907)	57,384	Dysgu Gydol Oes		70,793	(14,660)	56,133
40,699	(11,431)	29,268	Gwasanaethau Oedolion		37,503	(8,952)	28,551
11,753	(1,072)	10,681	Gwasanaethau Plant		11,876	(1,199)	10,677
5,983	(4,098)	1,885	Tai		4,949	(3,966)	983
26,793	(6,390)	20,403	Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff		24,934	(5,570)	19,364
12,291	(6,317)	5,974	Rheoleiddio a Datblygu Economaidd		12,694	(7,272)	5,422
5,666	(261)	5,405	Trawsnewid		5,548	(226)	5,322
26,947	(17,679)	9,268	Adnoddau		28,187	(19,454)	8,733
2,245	(412)	1,833	Busnes y Cyngor		1,790	(253)	1,537
1,936	(332)	1,604	Costau Corfforaethol a Democrataidd		2,148	(1,144)	1,004
482	-	482	Rheolaeth Gorfforaethol		579	-	579
953	-	953	Costau heb eu dosbarthu		134	-	134
12,554	(18,717)	(6,163)	Cyfrif Refeniw Tai (CRT)		12,079	(17,843)	(5,764)
221,593	(82,616)	138,977	Diffyg ar Weithrediadau sy'n Parhau		213,214	(80,539)	132,675
		23,105	Gwariant gweithredu arall	12			22,129
		8,982	Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi	13a			10,405
		(163,381)	Trethiant ac incwm grant amhenodol	14			(157,047)
		7,683	Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				8,162
		(13,487)	Gwarged ar ailbrisio asedau nad ydynt yn gyfredol	11c, 15 & 17			(6,152)
		(22,357)	Ail-fesur y rhwymedigaeth Pensiwn Net	11ch & 41			18,734
		(35,844)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				12,582
		(28,161)	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				20,744

MANTOLEN DDRAFFT AR 31 MAWRTH 2020

Nodyn		31 Mawrth 2020 £'000	31 Mawrth 2019 £'000
Eiddo, offer a chyfarpar	15	414,585	396,452
Asedau Treftadaeth	17	3,640	3,676
Eiddo Buddsoddi	18	6,189	6,000
Asedau Aniriaethol	19	501	701
Dyledwyr Tymor Hir	24	166	266
Asedau Tymor Hir		425,081	407,095
Asedau a ddelir i'w gwerthu	21	763	1,557
Rhestrau stoc	23	333	300
Dyledwyr tymor byr	24	32,606	29,653
Arian parod a chywerthoedd arian	25	23,045	15,825
Asedau Cyfredol		56,747	47,335
Benthyca tymor byr	44	(16,837)	(7,535)
Credydwyr tymor byr	26	(20,429)	(18,151)
Darpariaethau tymor byr	27	(413)	(429)
Derbyniadau grantiau cyfalaf ymlaen llaw	37	(1,993)	(2,815)
Rhwymedigaethau cyfredol		(39,672)	(28,930)
Credydwyr tymor hir	26	(159)	(157)
Darpariaethau tymor hir	27	(4,766)	(4,805)
Benthyca tymor hir	44	(124,424)	(127,352)
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	41	(122,189)	(130,730)
Rhwymedigaethau tymor hir		(251,538)	(263,044)
Asedau Net		190,618	162,456
Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	MIRS	25,944	24,844
Cronfeydd wrth gefn nad ellir eu defnyddio	11	164,674	137,612
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		190,618	162,456

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu symiau a Ddygir Ymlaen i 2020/21
			£	£	
Corfforaethol	Cyfraniadau Refeniw na ddyrannwyd	GWARIANT CYFALAF	1,111,408	842,917	Ia – Mae cynlluniau'r prosiect yn ymestyn dros fwy nag un flwyddyn ariannol. Balans a ddelir fel arian wrth gefn i gyllido gwariant cyfalaf.
Corfforaethol	Tâl Cyfartal	TÂL CYFARTAL	363,305	50,000	Ia – Mae'n ofynnol cadw'r gronfa wrth gefn tan ddiwedd 2021 oherwydd estyniad yn yr amser a ganiateir i wneud hawliad.
Corfforaethol	Buddsoddi i Arbed	CLUSTNODWYD	401,864	312,118	Ia – Mae cynlluniau yn ymestyn dros fwy nag un flwyddyn ariannol ac mae pob prosiect ar gamau amrywiol.
Corfforaethol	Cost Newid	CLUSTNODWYD	280,092	231,828	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido prosiectau newid sydd angen cyllidd ychwanegol.
Corfforaethol	Prosiectau a gyllidir gan arian wrth gefn cyfyngedig	CLUSTNODWYD	111,642	131,872	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido prosiectau yr ymrwymwyd iddynt yn flaenorol o'r gyllideb digwyddiadau annisgwyl, ond bu rhywfaint o lithriad yn y cynlluniau.
Corfforaethol - Adnoddau	Cronfa Wrth Gefn Yswiriant (Trychineb)	CRONFA YSWIRIANT	1,250,000	1,250,000	Ia – Mae'r Rheolwr Yswiriant yn ystyried fod lefel y gronfa wrth gefn yn ddigonol ar gyfer maint yr Awdurdod.
Busnes y Cyngor - Adain Gyfreithiol	System Gyfrifiadurol Pridiannau Tir	CLUSTNODWYD	8,100	-	Amherthnasol
Busnes y Cyngor - Polisi	System Rheoli Polisi	CLUSTNODWYD	8,363	-	Amherthnasol
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff - Priffyrdd	Isadeiledd Arosfannau Bysiau	CLUSTNODWYD	54,392	48,657	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido eitemau'n ymwneud â chludiant cyhoeddus yn y dyfodol.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff - Priffyrdd	Gwaith Cynnal a Chadw'r Gaeaf	CLUSTNODWYD	54,480	54,480	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei dwyn ymlaen oni bai bod achosion o dywydd garw yn ystod misoedd olaf y flwyddyn.

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu symiau a Ddygir Ymlaen i 2020/21
			£	£	
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff - Priffyrdd	Priffyrdd - Maes Awyr	CYFYNGEDIG	70,880	40,433	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei defnyddio i dalu costau rhedeg Maes Awyr Môn yn y dyfodol.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff - Priffyrdd	Cronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfyngedig Priffyrdd – Grant Llifogydd	CYFYNGEDIG	36,473	36,473	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei defnyddio i gyllido prosiectau llifogydd yn y dyfodol.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff – Priffyrdd	Cronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfyngedig – Llwybr yr Arfordir	CYFYNGEDIG	7,575	7,575	Ie – Bydd y gronfa wrth gefn yn cyfrannu at gostau prosiectau llwybr arfordir yn y dyfodol.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff – Rheoli Gwastraff	Gwario i Arbed – Toiledau Cyhoeddus	CLUSTNODWYD	7,406	-	Amherthnasol
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff – Rheoli Gwastraff	Cronfa Wrth Gefn Gwastraff / Ailgylchu	DAL GRANT	267,476	250,000	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn i dalu costau ailgylchu yn y dyfodol, yn unol ag amodau'r grant.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff – Rheoli Gwastraff	Gwaith Trin Gogledd Cymru	CYFYNGEDIG	1,155,715	911,190	Ia – Mae cynlluniau i wario cyfran o'r gronfa wrth gefn yn 2020/21. Bydd rhaid cadw swm o £500k yn y gronfa wrth gefn.
Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff – Rheoli Gwastraff	Incwm Proses Ailgylchu	CYFYNGEDIG	635,130	635,130	Ia – Mae amodau grant LIC yn nodi bod rhaid ei ddefnyddio dim ond at ddibenion ailgylchu yn y dyfodol.
Rheoleiddio a Datblygu Economaid – Datblygu Economaid	Pier Biwmares – Paentio	CLUSTNODWYD	100,000	100,000	Ia – Mae'r gwaith wedi llithro i'r flwyddyn ariannol nesaf, ac mae'n debygol o ddigwydd yn ystod haf 2020.
Rheoleiddio a Datblygu Economaid – Datblygu Economaid	Datblygiadau Mawr	CLUSTNODWYD	232,508	197,352	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei chadw hyd nes gwneir penderfyniad terfynol ynghylch Wylfa Newydd.
Rheoleiddio a Datblygu Economaid – Datblygu Economaid	Cronfa Wrth Gefn Datblygu Economaid – Ynys Ynni	CLUSTNODWYD	11,979	85,936	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei chadw hyd nes gwneir penderfyniad terfynol ynghylch Wylfa Newydd.

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu symiau a Ddygir Ymlaen i 2020/21
			£	£	
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd – Datblygu Economaidd	Datblygiadau Mawr – Cynllunio	CLUSTNODWYD	511,606	392,456	Ia – Bydd y gronfa wrth gefn yn cael ei chadw hyd nes gwneir penderfyniad terfynol ynghylch Wylfa Newydd.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd – Datblygu Economaidd	Costau Gweithredu Melin Llynnon	CLUSTNODWYD	12,708	57,202	Ia – Mae cyfran o'r gronfa wrth gefn wedi'i dyrannu i dalu am gcontractwyr arbenigol a fydd yn cynnal arolwg o gyflwr y felin.
Tai	Tai Fforddiadwy	CLUSTNODWYD	250,643	250,643	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido costau dod â thai yn ôl i gartrefi yn y dyfodol.
Tai	Cefnogi Pobl – Gweinyddu	CYFYNGEDIG	774,401	705,827	Ia – Mae cynllun i wario'r gronfa wrth gefn yn ystod y 9 mlynedd ariannol nesaf, a disgwylir i'r adran gyfrannu cyllid ychwanegol at y gronfa wrth gefn hon.
Dysgu – Addysg	Prydau Ysgol am Ddim	CLUSTNODWYD	60,000	72,095	Ia – Cyllid dros ben o grant gan LIC mewn perthynas â Chredyd Cynhwysol yw'r gronfa wrth gefn hon a disgwylir y bydd y cyllid wedi cael ei ddefnyddio'n llawn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol nesaf.
Dysgu – Addysg	TRAC	DAL GRANT	36,000	172,743	Ia – Mae'r gronfa wrth gefn yn darparu sicrwydd rhag ofn y bydd cyllid Ewropeaidd yn cael ei gymryd yn ôl, yn ogystal â darparu clustog rhag ofn y bydd diffyg mewn cyllid cyfatebol ar gyfer y blynyddoedd sy'n weddill o'r prosiect - bydd y prosiect yn rhedeg tan 2023/24.
Dysgu – Addysg	Cynllun Salwch / Hysbysebu – Cynradd	CYFYNGEDIG	35,873	129,857	Ia – Pwrpas y gronfa wrth gefn yw darparu yswiriant mewnol i ysgolion sy'n cael eu heffeithio gan salwch staff.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd – Hamdden	Hamdden (Hawliad TAW)	CLUSTNODWYD	772,633	762,154	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido gwelliannau yn y gwasanaethau hamdden yn y dyfodol.

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu symiau a Ddygir Ymlaen i 2020/21
			£	£	
Dysgu Gydol Oes – Diwylliant	Cronfa Brynu'r Amgueddfa	CYFYNGEDIG	5,739	7,121	Ia – Cyllid wedi'i neilltuo o roddion i'r Oriel na ellir eu defnyddio at unrhyw bwrpas arall yw hwn.
Rheoleiddio – Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	Cronfa Wrth Gefn Trwyddedau	CLUSTNODWYD	16,570	16,570	Ia – Mae cynlluniau i uwchraddio offer TG wedi llithro i'r flwyddyn ariannol nesaf.
Rheoleiddio – Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	Cynllun Datblygu Lleol	CLUSTNODWYD	167,517	167,517	Ia – Pwrpas y gronfa wrth gefn yw cyllido'r cynllun datblygu lleol, sy'n cael ei weithredu gan yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd ar ran yr Awdurdod, yn ystod y ddwy flynedd nesaf.
Rheoleiddio – Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	Cronfa Wrth Gefn Prynu Gyda Hyder	CLUSTNODWYD	6,234	-	Amherthnasol
Rheoleiddio – Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	Costau Cynllunio a Chyfreithiol	CLUSTNODWYD	22,375	22,375	Ia – Mae'n ofynnol ar gyfer unrhyw gostau cyfreithiol sylweddol a all godi os yw'r gwasanaeth yn mynd tu hwnt i'w gyllideb.
Rheoleiddio – Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	Model Rhagfynegi Ansawdd Dŵr Ymdrochi	CLUSTNODWYD	10,000	9,725	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i dalu am waith cynnal a chadw yn ymwneud â'r orsaf dywydd am gyfnod o 10 mlynedd, hyd at 2028/29.
Rheoleiddio – Cynllunio a Datblygu Economaidd	Cynllunio – Galluogrwydd a Chapasiti	CLUSTNODWYD	75,000	109,399	Ia – Mae cynlluniau i wario'r gronfa wrth gefn wedi llithro i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'n debygol y bydd cynnydd o thua £60k yn y gronfa.
Adnoddau	Refeniw a Budd-daliadau	CLUSTNODWYD	34,992	24,762	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido staff dros dro ac ymgynghorwyr yn ôl y galw.
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Unigolion Agored i Niwed Corfforaethol	CLUSTNODWYD	276,000	-	Amherthnasol

Gwasanaeth	Cronfa Wrth Gefn	Categori	Balans ar 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Gofynnir am gymeradwyaeth ar gyfer Balansau 2019/20 a/neu symiau a Ddygir Ymlaen i 2020/21
			£	£	
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Trawsnewid	CLUSTNODWYD	33,561	32,525	Ia – Mae cynlluniau i wario'r gronfa wrth gefn yn 2020/21, pan y'i defnyddir i dalu costau gwaith maes mewn perthynas ag anabledau dysgu.
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Contractau Staff Gofal Cymdeithasol	CLUSTNODWYD	271,714	271,714	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn i gyllido cost staff asiantaeth gwasanaethau cymdeithasol ychwanegol yn y dyfodol.
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Cronfa Wrth Gefn Morgeisi Gofalwyr Maeth	CLUSTNODWYD	65,650	-	Amherthnasol
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Cronfa Wrth Gefn Cyd-gyllido – Gwasanaethau Cymdeithasol a Dysgu	CLUSTNODWYD	180,795	180,795	Ia – Defnyddir y gronfa wrth gefn os oes diffyg yn y cyllid gan Gyrff Cyhoeddus mewn perthynas â lleoliadau gofal cymdeithasol.
Gwasanaethau Cymdeithasol – Gwasanaethau Oedolion a Phlant	Gofal Nyrsio	CLUSTNODWYD	53,129	-	Amherthnasol
Trawsnewid – AD	SCWDP	DAL GRANT	40,430	28,249	Ie – Defnyddir y gronfa wrth gefn i dalu costau hyfforddi Gweithiwr Cymdeithasol dan hyfforddiant.
Corfforaethol	Addasiadau Pensiwn	CLUSTNODWYD	- 1,154,694	1,154,694	Blwyddyn olaf addasiad cyfrifo pensiynau o Fawrth 2016.
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd Newydd i'w Cymeradwyo					
Gwastraff	Ffioedd Corff Cymeradwyo Cynaliadwy (SAB)	CLUSTNODWYD	-	6,560	Cynorthwyo i gyllido ffioedd statudol mewn perthynas â gwaith draenio.
Priffyrdd	Cyfraniad Datblygwr – Priffyrdd	CLUSTNODWYD	-	25,000	Cyfraniadau gan ddatblygwyr y'u defnyddir gan y Gwasanaeth Priffyrdd er Budd y Cyhoedd.
Dysgu – Addysg	Cronfa Wrth Gefn Cau Edu-School	CLUSTNODWYD	-	93,149	Cyllido costau ychwanegol yn dilyn cau ysgolion fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.
Dysgu – Addysg	Rhesymoli Ysgolion	CLUSTNODWYD	-	35,756	Cyfrannu at gyllido costau reffeniw fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.
Cyfanswm			8,727,667	8,760,156	